

Anvisning till skolor och småbarnspedagogiken om HUS Barnpsykiatrirens utlåtanden

Det krävs ofta stödåtgärder för att ordna småbarnspedagogik och skolgång för barn under 13 år som får barnpsykiatrisk vård. Inom den specialiserade sjukvården begärs olika utlåtanden för de förvaltningsbeslut som krävs för stödåtgärderna. I denna anvisning finns en sammanställning av typiska situationer där expertutlåtanden begärs.

I tabellerna specificeras de situationer där det enligt lag krävs en medicinsk eller psykologisk utredning (utlåtande) samt de situationer där informationen kan förmedlas genom ett ställningstagande av barnets ansvariga medarbetare. Uppgifterna baserar sig på lagen om grundläggande utbildning, läropliktslagen, lagen om småbarnspedagogik samt hälso- och sjukvårdslagen, enligt vilka förvaltningsbesluten om stödåtgärder fattas i kommunerna. Utöver behovet av expertutlåtanden har kommunerna en del egna etablerade anvisningar och riktlinjer och därför är det inte möjligt att utarbeta helt entydiga anvisningar.

Enligt lagen om grundläggande utbildning ska den pedagogiska utredningen vid behov kompletteras med ett psykologiskt eller medicinskt expertutlåtande eller en motsvarande social utredning (17 § och 27 § i lagen om grundläggande utbildning <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980628#L7P27>, 2 § i läropliktslagen). I de situationer där det enligt lagen inte krävs ett utlåtande av en psykolog eller läkare, kan utlåtandet skrivas av den yrkesutbildade person inom social- och hälsovården som bäst känner till barnets situation. Då utlåtanden skrivs är målet att de är patientorienterade. Nätverkssamarbete, uppsökande arbete eller att skriva en rekommendation i samband med texten från vårdmötet är bra metoder för att förmedla information.

För att lämna ut uppgifter om hälsotillståndet hos ett minderårigt barn till skolan krävs i princip vårdnadshavarnas medgivande. Nödvändiga uppgifter kan lämnas till utbildningsanordnare genom att åberopa 41 § 4 mom. i lagen om grundläggande utbildning, enligt vilket *”Trots bestämmelserna om sekretess har en utbildningsanordnare för att kunna ordna undervisningen för en elev rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter av myndigheter inom småbarnspedagogiken eller social- och hälsovårdsmyndigheterna, andra tjänsteproducenter inom småbarnspedagogiken eller socialservicen och hälso- och sjukvården samt av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården”*.

En revidering av lagen om grundläggande utbildning behandlas i riksdagen (träder i kraft 08/2025). Anvisningen uppdateras då lagen om grundläggande utbildning ändras.

Det är motiverat att HUS Barnpsykiatri skriver ett utlåtande (utlåtanden som grundar sig på lag)				
	Läkare	Psykolog	Sjukskötare Närvårdare Ergoterapeut	Observationer
Särskilt stöd före förskoleundervisning	X	X		17 § i lagen om grundläggande utbildning
Förlängd läroplikt	X	X		2 § i läropliktslagen
Inledande av utbildning vid annan tidpunkt (uppskjuten skolplikt)	X	X		27 § i lagen om grundläggande utbildning
Undervisning enligt verksamhetsområde	X	X		17 § i lagen om grundläggande utbildning, 2 § i läropliktslagen

Utlåtande skrivs enligt prövning från fall till fall				
	Läkare	Psykolog	Sjukskötare Närvårdare Ergoterapeut	Observationer
Centraliserade specialklasser och specialskolor	X	X	X	Det är fråga om behov av pedagogiskt stöd, men ofta rekommenderas ett ställningstagande av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården i synnerhet vid bedömning av behovet av en plats i en klass med vårdinriktade och pedagogiska stödformer.
Sjukledighet	X			
Transport till skolan i form av grupptransport	X	X	X	Bestämmelser om skolresor finns i 32 § i lagen om grundläggande utbildning, men där tas det inte ställning till behovet av ett utlåtande.
Individuell transport till skolan	X			

HUS Barnpsykiatri skriver inget separat utlåtande (*)	
	Observationer
Intensifierat stöd	
Särskilt stöd	
Studier som utgår från prioriterade områden	
Individanpassad undervisning	
Beslut om undervisning som inte är bunden till årskurser	
Regional specialklass	
Förkortad skoldag	Om beslutet fattas med hänsyn till hälsotillståndet (18 § i lagen om grundläggande utbildning), begärs ofta ett muntligt eller skriftligt ställningstagande av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Det kan också avtalas om ett sektorsövergripande möte.
Specialarrangemang för skolmåltider	
Personlig assistent / resurs för skolgångshandledare	
Inleda skolgången i en sekundär skola	

(*) Inom HUS Barnpsykiatri tar psykologen i sina rekommendationer i utlåtandet från undersökningen ställning till vilka stödåtgärder barnet behöver i skolan. Denna del gäller separata begäranden om utlåtande.